

การสำรวจความต้องการและความพร้อมของนักศึกษาในการรับชมรูปแบบ
รายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้สำหรับการศึกษากทางไกลในระดับอุดมศึกษา
THE NEEDS AND READINESS SURVEY OF STUDENTS IN VIEWING
LEARNING PROGRAM FOR DISTANCE EDUCATION IN HIGHER EDUCATION

Received : June 9, 2022

Revised : 20 July, 2022

Accepted : 27 July, 2022

พัทธนันท์ บุตรชุย¹
Patthanan Bootchuy

พันทิพา อมรฤทธิ์²
Phantipa Amornrit

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ สสำรวจความต้องการและความพร้อมของนักศึกษาทางไกลในการรับฟังรูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษากทางไกลในระดับอุดมศึกษากลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาในระบบการศึกษากทางไกล มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จำนวน 612 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบอาสาสมัคร (Volunteer Sampling) การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า

1) ความต้องการของนักศึกษาในการรับฟังรูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษากทางไกลในระดับอุดมศึกษา พบว่า ความต้องการรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.79) โดยมีความต้องการรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายผ่านสมาร์ตโฟนและอุปกรณ์มือถือในรูปแบบชุดความรู้ที่สะดวกต่อการดาวน์โหลดเพื่อรับฟัง

¹ อาจารย์ ดร. สำนักเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

Lecturer in Office of Educational Technology, Sukhothai Thammathirat Open University . email: patthananb@hotmail.com

² อาจารย์ ดร. สำนักเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

Lecturer in Office of Educational Technology, Sukhothai Thammathirat Open University . email: phantipa.a@gmail.com

ได้ทุกช่องทางบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและสื่อสังคมออนไลน์ รองรับรูปแบบการเรียนรู้ที่กระชับ ฉับไว และรวดเร็ว เนื้อหารายการต้องเพิ่มทักษะความรู้ ส่งเสริมการทำงานและการดำรงชีวิต รูปแบบรายการ ต้องมีความหลากหลาย สอดคล้องกับประเด็นและบริบทการเรียนรู้

2) ความพร้อมของนักศึกษาในการรับฟังรูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับ การศึกษาทางไกลในระดับอุดมศึกษา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.66$, S.D. = 1.32) ทั้งความพร้อมเรื่องระบบเครือข่ายและสัญญาณอินเทอร์เน็ตเพื่อการรับฟังรายการพอดคาสต์ การใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศและเทคโนโลยีดิจิทัล และความเข้าใจต่อการเรียนรู้ด้วยรูปแบบรายการพอดคาสต์ สำหรับการศึกษาทางไกล

คำสำคัญ พอดคาสต์ พอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ การศึกษาทางไกล การศึกษาระดับอุดมศึกษา

Abstract

This research aimed to survey the students' needs and readiness for viewing podcast learning program for distance education in higher education of Sukhothai Thammathirat Open University (STOU). The 612 samples were the students in distance education at STOU, derived by volunteer sampling. The data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, and content analysis.

The results of the research were as follows:

1) The overall needs to listen to podcast learning program of students were at a high level ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.79). There was a demand for podcast learning program that can be easily accessed via smartphones and mobile devices in the form of easy-to-download knowledge kits. The podcast should be able to listen from any internet network and social media. It should support a concise and rapid learning style. Program content must increase knowledge skills and promote work and living. The learning program should be diverse and in accordance with the subject and learning context.

2) The overall readiness to listen to podcast learning program of students were at a high level ($\bar{X} = 3.66$, S.D. = 1.32) in terms of the readiness in networking and internet availability to listen to podcasts, the use of information technology, and digital technology, and understanding of learning with a podcast program for distance education.

Keywords: Podcast, Podcast Learning Program, Distance Education, Higher Education

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเรียนการสอนในระบบการศึกษาทางไกล มีแนวทางและกระบวนการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนได้ศึกษาเรียนรู้ตามความต้องการผ่านสื่อการเรียนรู้ทางไกล ซึ่งการใช้สื่อเพื่อการศึกษาที่หลากหลายสามารถตอบสนองความต้องการทางการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีความแตกต่างได้ และช่วยลดข้อจำกัดทางการศึกษาทางไกล (เชมณัฐ มิ่งศิริธรรม, 2560) ในยุคปัจจุบัน พอดคาสต์ (Podcast) ถือเป็นสื่อทางเลือกใหม่ที่ได้รับความนิยม ด้วยคุณสมบัติในการถ่ายทอดเรื่องราว ความรู้ ประสบการณ์ เผยแพร่ผ่านไฟล์เสียงดิจิทัลในช่องทางที่สะดวกและเข้าถึงได้ง่าย ผู้ใช้งานสามารถรับฟังเนื้อหารายการได้บนอุปกรณ์ที่รองรับ โดยไม่มีข้อจำกัดทางด้านระยะเวลาหรือสถานที่ในการรับฟัง อีกทั้งผู้ใช้งานยังสามารถดาวน์โหลดไฟล์รายการเสียงพอดคาสต์เพื่อเก็บไว้ฟังในเวลาที่ต้องการ (ปวรรัตน์ ระวัง, 2560) ปัจจุบันมหาวิทยาลัยในประเทศไทยยังไม่มีการนำพอดคาสต์มาเป็นช่องทางหรือใช้ในการเรียนการสอนอย่างจริงจัง อีกทั้งการผลิตและพัฒนาคุณภาพรายการพอดคาสต์เพื่อการศึกษาทั้งทางด้านเนื้อหาและสาระยังคงเป็นสิ่งที่ต้องให้ความสำคัญ รวมไปถึงแนวทางในการนำรายการพอดคาสต์ไปใช้ร่วมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมประสบการณ์สำหรับนักศึกษาทางไกลยังเป็นสิ่งที่ท้าทาย โดยการเข้าถึงพอดคาสต์นั้นสามารถทำได้โดยสะดวก และกระบวนการในการจัดทำสื่อประเภทนี้ใช้ระยะเวลาที่สั้นกว่าการจัดทำสื่อการเรียนการสอนในรูปแบบอื่น ซึ่งคุณลักษณะพิเศษของพอดคาสต์ คือ ผู้ฟังพอดคาสต์สามารถใช้บริการพอดคาสต์โดยไม่มีค่าบริการ แต่ต้องมีอุปกรณ์ในการฟัง ได้แก่ โทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์ หรือแท็บเล็ต ที่เชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ต โดยฟังพอดคาสต์บนแอปพลิเคชัน เช่น แอปเปิลพอดคาสต์ (Apple Podcast) ผ่านระบบไอโอเอส (iOS) ซาวนด์คลาวด์ (SoundCloud) กูเกิล พอดคาสต์ (Google Podcasts) ระบบแอนดรอยด์ (Android) เช่น พอดบิน (Podbean) ซาวนด์ คลาวด์ (SoundCloud) สפוטיפาย (Spotify) หรือแอปพลิเคชันอื่น ๆ นอกจากนี้ ผู้ใช้บริการสามารถดาวน์โหลดพอดคาสต์ เก็บไว้ฟังโดยไม่ต้องเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต (ชนินทร เพ็ญสูตร, 2561)

ความท้าทายของวิธีการเรียนการสอนร่วมกับการใช้พอดคาสต์ที่นับว่าเป็นสื่อทางเลือกใหม่ ควรถูกนำมาใช้ร่วมกับการออกแบบการเรียนการสอนหรือการวางแผนการสอนของมหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมาธิราช การนำเอาสื่อทางเลือกใหม่ผสมผสานกับรูปแบบรายการเสียงเพื่อการเรียนรู้ จะช่วยรองรับรูปแบบการเรียนที่หลากหลายของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชที่จัดการเรียนการสอนทางไกลแบบเต็มรูปแบบ ซึ่งจำเป็นต้องมีการปรับตัวเพิ่มทางเลือกในการสร้างสรรค์สื่อใหม่เพื่อรองรับผู้เรียนที่แตกต่างและหลากหลาย ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่าหากมีการเพิ่มทางเลือกของสื่อและช่องทางในการเข้าถึงสื่อเพื่อรองรับแนวทางการจัดการเรียนการสอนทางไกลและการให้บริการสื่อการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช โดยการสำรวจความต้องการและความพร้อมของนักศึกษาทางไกลในการ

รับชมรูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษากาไกลในระดับอุดมศึกษา จะเป็นการเพิ่มรูปแบบของสื่อทางเลือกใหม่ในยุคดิจิทัลสำหรับผู้เรียนระบบการศึกษาทางไกลในระดับอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อส่งเสริมประสบการณ์ทางการเรียนรู้ด้วยสื่อทางเลือกใหม่ในรูปแบบสื่อเสียงพอดคาสต์ร่วมกับกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการกระตุ้นการเรียนรู้เพื่อให้นักศึกษาเกิดประสบการณ์และเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ในระบบการศึกษาทางไกล สำหรับนักศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

วัตถุประสงค์

เพื่อสำรวจความต้องการและความพร้อมของนักศึกษาทางไกลในการรับชมรูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษากาไกลในระดับอุดมศึกษา

วิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากรที่ใช้ในการสำรวจความต้องการและความพร้อมในการรับชมและศึกษารูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษากาไกลในระดับอุดมศึกษา ได้แก่ นักศึกษาในระบบการศึกษาทางไกล มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จำนวน 99,616 คน (ข้อมูลจากระบบสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช)

2) กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ นักศึกษาในระบบการศึกษาทางไกล มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จำนวน 612 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบอาสาสมัคร (Volunteer Sampling) โดยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลระหว่างเดือนธันวาคม 2563 ถึงเดือนมีนาคม 2564

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ รูปแบบรายการเสียงพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษากาไกลในระดับอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช โดยพิจารณาในองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1) ความต้องการของนักศึกษาในการรับชมรูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษากาไกลในระดับอุดมศึกษา

2) ความพร้อมของนักศึกษาในการรับชมรูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษากาไกลในระดับอุดมศึกษา

3. เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสำรวจความต้องการและความพร้อมในการรับฟังรูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษากาไกลในระดับอุดมศึกษา โดยนำแบบสำรวจความต้องการและความพร้อมในการรับฟังรูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ฯ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน

ทั้งทางด้านเทคโนโลยีการศึกษา และด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา พิจารณาตรวจสอบความเที่ยง ความตรงเชิงเนื้อหา ความถูกต้องของเนื้อหา (Content Validity) และใช้วิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruency: IOC) โดยแบบสำรวจความต้องการและความพร้อมๆ อยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสมในการนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย (IOC = 0.93)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยนำแบบสำรวจความต้องการและความพร้อมในการรับฟังรูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้สำหรับการศึกษาทางไกลในระดับอุดมศึกษาไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจริงกับกลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา มสธ. จำนวน 612 คน ทางรูปแบบออนไลน์ อีเมล และสื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ รวมทั้งบนเว็บไซต์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวโดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ วิเคราะห์ข้อมูลความต้องการและความพร้อมในการรับฟังรูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้สำหรับการศึกษาทางไกลในระดับอุดมศึกษา ดำเนินการให้คะแนนตามเกณฑ์ค่าเฉลี่ย และการใช้สถิติอ้างอิงเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง ส่วนข้อมูลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะทำการวิเคราะห์เนื้อหาแล้วทำการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ เสนอเป็นความเรียงจากข้อที่มีคะแนนมากไปหาน้อย

ผลการวิจัย

ผลการสำรวจความต้องการและความพร้อมของนักศึกษาทางไกลในการรับฟังรูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษทางไกลในระดับอุดมศึกษา

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสำรวจความต้องการและความพร้อมในการรับฟังรูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษทางไกลในระดับอุดมศึกษา โดยได้ดำเนินเก็บข้อมูลระหว่างเดือนธันวาคม 2563 ถึงเดือนมีนาคม 2564 มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 612 คน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (n = 612)

ข้อที่	รายการคำถาม	จำนวน (n)	ร้อยละ
1	เพศ	ชาย	33.01
		หญิง	66.99
2	สาขาวิชา	สาขาวิชาศิลปศาสตร์	10.87
		สาขาวิชาศึกษาศาสตร์	21.57
		สาขาวิชาวิทยาการจัดการ	15.72
		สาขาวิชานิติศาสตร์	9.70

ข้อที่	รายการคำถาม	จำนวน (n)	ร้อยละ
	สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ	24	3.92
	สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์	9	1.51
	สาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์	21	3.51
	สาขาวิชารัฐศาสตร์	64	10.70
	สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์	26	4.35
	สาขาวิชานิติศาสตร์	16	2.68
	สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	11	1.84
	สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์	95	15.89
3	อายุ		
	น้อยกว่า 20 ปี	7	1.14
	ระหว่าง 20 - 30 ปี	174	28.43
	ระหว่าง 31 - 40 ปี	194	31.70
	ระหว่าง 41 - 50 ปี	163	26.63
	ระหว่าง 51 - 60 ปี	64	10.46
	มากกว่า 60 ปี ขึ้นไป	10	1.63
4	ระดับการศึกษา		
	มัธยมศึกษาปีที่ 3	5	0.82
	มัธยมศึกษาปีที่ 6	157	25.65
	ปวช.	13	2.12
	ปวส. / อนุปริญญา	81	13.24
	ปริญญาตรี	275	44.93
	ปริญญาโท	68	11.11
	สูงกว่าปริญญาโท	13	2.12
5	อาชีพ		
	พ่อบ้าน / แม่บ้าน	6	0.98
	รับจ้างทั่วไป	49	8.01
	นักเรียน นิสิต นักศึกษา	54	8.82
	อาชีพอิสระ	39	6.37
	พนักงานเอกชน	97	15.85
	รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ	217	35.46
	เกษตรกร	41	6.70

ข้อที่	รายการคำถาม	จำนวน (n)	ร้อยละ
	ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย	40	6.54
	อื่น ๆ	69	11.27

จากตารางที่ 1 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 66.99 โดยอยู่ในสาขาวิชาศึกษาศาสตร์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 21.57 (n = 129) สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ และวิทยาการจัดการ คิดเป็นร้อยละ 15.89 (n = 95), 15.72 (n = 94) ตามลำดับ มีอายุอยู่ระหว่าง 31 - 40 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 31.70 (n = 194) รองลงมา คือ อายุระหว่าง 20 - 30 ปี และระหว่าง 41 - 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.43 (n = 174) และ 26.63 (n = 163) ตามลำดับ โดยมีการศึกษาในระดับปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 44.93 (n = 275) รองลงมา คือ มัธยมศึกษาปีที่ 6 คิดเป็นร้อยละ 25.65 (n = 157) ส่วนใหญ่มีอาชีพ รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 35.46 (n = 217) รองลงมา ได้แก่ พนักงานเอกชน คิดเป็นร้อยละ 15.85 (n = 97) และ อื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 11.27 (n = 69) โดยอาชีพอื่น ๆ ที่ผู้ตอบแบบสอบถามตอบมา ได้แก่ นักบวช ครูอัตราจ้าง พนักงานผู้ช่วยเหลือคนไข้ (พกส.) และลูกจ้างทั่วไป เป็นต้น

ตอนที่ 2 ความต้องการและความพร้อมของนักศึกษาต่อรูปแบบรายการพหุศาสตร์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาทางไกลในระดับอุดมศึกษา

ตารางที่ 2 ความต้องการและความพร้อมของนักศึกษาต่อรูปแบบรายการพหุศาสตร์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาทางไกลในระดับอุดมศึกษา (n = 612)

ข้อที่	รายการคำถาม	ความต้องการและความพร้อม		แปลผล	Ranking
		$\bar{X}$	S.D.		
ความต้องการ รูปแบบรายการพหุศาสตร์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาทางไกล					
1	ต้องการสื่อการเรียนการสอนแบบใหม่เพื่อรองรับกับรูปแบบการเรียนรู้ที่กระชับ ฉับไว และรวดเร็ว	4.58	0.60	มากที่สุด	
2	ต้องการรายการเสียงเพื่อการเรียนรู้ในรูปแบบชุดความรู้ที่สะดวกต่อการดาวน์โหลดเพื่อรับฟังได้ทุกช่องทางบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และสื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ	4.62	0.60	มากที่สุด	

ข้อที่	รายการคำถาม	ความต้องการ และความพร้อม		แปลผล	Ranking
		$\bar{X}$	S.D.		
3	ต้องการรายการเสียงเพื่อการเรียนรู้ที่สามารถเข้าถึงได้ ได้อย่างง่ายผ่านสมาร์ทโฟนและอุปกรณ์มือถือ (Smartphone /iPad/notebook)	4.65	0.62	มากที่สุด	
4	ต้องการรายการเสียงเพื่อการเรียนรู้ควบคู่กับสื่อการเรียน เรียนรู้ชนิดอื่น ๆ ประกอบกิจกรรมการเรียนการสอน	4.60	0.63	มากที่สุด	
5	ต้องการรายการเสียงในรูปแบบพอดคาสต์ เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาทางไกล	4.53	0.69	มากที่สุด	
6	ความต้องการด้านเนื้อหารายการเสียง และ วัตถุประสงค์ที่ท่านจะเข้ารับฟังรายการพอดคาสต์ เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาทางไกล				
	1) ต้องการกิจกรรมการเรียนรู้ต้องสอดคล้อง กับเนื้อหาและวัตถุประสงค์	4.62	0.54	มากที่สุด	3
	2) ต้องการเนื้อหารายการที่เพิ่มพูนความรู้และ ทักษะในด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสายวิชาชีพ	4.60	0.59	มากที่สุด	4
	3) ต้องการเนื้อหารายการในประเด็นความรู้อื่น ๆ เพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพเสริม / รายได้เสริม	4.49	0.70	มาก	5
	4) ต้องการเนื้อหารายการที่เกี่ยวข้องกับการดำเนิน ชีวิตประจำวัน	4.45	0.73	มาก	6
	5) ต้องการเนื้อหารายการที่ก้าวทันโลกและ ความเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน	4.63	0.57	มากที่สุด	2
	6) ต้องการเนื้อหาเพิ่มทักษะความรู้ (Reskills / Upskills) เพื่อส่งเสริมการทำงานและ การดำรงชีวิตในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลง	4.64	0.58	มากที่สุด	1
7	ความต้องการด้านลักษณะรายการเสียงพอดคาสต์				
	1) ต้องการรูปแบบรายการในลักษณะการบรรยาย เรื่องเล่า โดยมีผู้ดำเนินรายการเพียงคนเดียว เป็นผู้บรรยาย	4.06	0.86	มาก	2

ข้อที่	รายการคำถาม	ความต้องการและความพร้อม		แปลผล	Ranking
		$\bar{x}$	S.D.		
	2) ต้องการรูปแบบรายการในลักษณะรายการสนทนา สัมภาษณ์	4.04	0.86	มาก	3
	3) ต้องการรูปแบบรายการในลักษณะพูดคุยเป็นกลุ่มใหญ่ อภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้ความเห็น	4.02	0.89	มาก	4
	4) ต้องการรูปแบบรายการที่มีความหลากหลายสอดคล้องกับประเด็นและบริบทเนื้อหาการเรียนรู้	4.48	0.67	มาก	1
8	ความต้องการด้านระยะเวลาในการรับฟังรายการพอดคาสต์ โดยมีความกระชับ ใช้ระยะเวลาไม่ยาวนาน และครอบคลุมเนื้อหาการเรียนรู้ในแต่ละประเด็นๆ				
	1) รายการความยาว 8-15 นาที สำหรับสรุปหัวข้อการเรียนรู้ใน 1 ประเด็น	4.19	0.84	มาก	1
	2) รายการความยาว 15-20 นาที สำหรับสรุปเนื้อหาและยกตัวอย่างประเด็นการเรียนรู้ใน 1-2 ประเด็น	4.19	0.80	มาก	1
	3) รายการความยาว 30 นาที สำหรับบรรยายเนื้อหา สนทนาและยกกรณีตัวอย่างหัวข้อการเรียนรู้ใน 2-3 ประเด็น	4.08	0.88	มาก	2
	4) รายการความยาว 45 นาที ถึง 1 ชั่วโมง สำหรับบรรยายเนื้อหาจำพวกรายการสนทนากรณีศึกษา หรือสารคดี	3.85	1.02	มาก	3
9	ต้องการมีส่วนร่วมในการผลิตเนื้อหาหรือแสดงความคิดเห็นต่อรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้	3.88	0.92	มาก	
10	ต้องการให้มีการเผยแพร่รายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ ให้ครอบคลุมทั้งในระบบอินเทอร์เน็ตและสื่อสังคมออนไลน์	4.45	0.66	มาก	
	รวม	4.36	0.79	มาก	

ข้อที่	รายการคำถาม	ความต้องการ และความพร้อม		แปลผล	Ranking
		$\bar{X}$	S.D.		
ความพร้อม ในการรับฟังรูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาทางไกล					
11	มีความพร้อมเรื่องความเข้าใจต่อการเรียนรู้ด้วยรูปแบบรายการพอดคาสต์ สำหรับการศึกษาทางไกล	4.20	0.79	มาก	
12	มีความพร้อมเรื่องระบบเครือข่ายและสัญญาณอินเทอร์เน็ตเพื่อการรับฟังรายการพอดคาสต์	4.30	0.76	มาก	
13	มีความพร้อมเรื่องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและเทคโนโลยีดิจิทัล	4.32	0.76	มาก	
14	มีความพร้อมและความสามารถของอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนรู้ด้วยรายการพอดคาสต์ สำหรับการศึกษาทางไกล	4.54	0.69	มากที่สุด	1
	1) โทรศัพท์มือถือ / สมาร์ทโฟน / แท็บเล็ต				
	2) คอมพิวเตอร์ / คอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊กส่วนบุคคล	4.26	0.98	มาก	2
	3) คอมพิวเตอร์สำนักงาน	3.61	1.24	มาก	3
	4) คอมพิวเตอร์ในร้านอินเทอร์เน็ตและพื้นที่บริการสาธารณะ	3.31	1.35	ปานกลาง	4
15	มีความพร้อมเรื่องการใช้สื่อสังคมออนไลน์และเทคโนโลยีอื่น ๆ				
	1) Facebook	4.47	0.81	มากที่สุด	3
	2) YouTube	4.53	0.70	มากที่สุด	2
	3) Line	4.58	0.69	มากที่สุด	1
	4) e-Mail	4.10	1.03	มาก	4
	5) Twitter	2.98	1.35	ปานกลาง	6
	6) อื่นๆ	3.04	1.39	ปานกลาง	5
16	มีความพร้อมและความคุ้นเคยในการฟังและใช้ Podcast ผ่านช่องทางใดมากที่สุด				
	1) JOOX	3.35	1.35	ปานกลาง	2
	2) Spotify	2.90	1.30	ปานกลาง	3

ข้อที่	รายการคำถาม	ความต้องการและความพร้อม		แปลผล	Ranking
		$\bar{X}$	S.D.		
	3) SoundCloud	2.75	1.25	ปานกลาง	4
	4) YouTube Music	4.10	1.09	มาก	1
	5) PodBean	2.56	1.21	ปานกลาง	6
	6) Blockdit	2.63	1.25	ปานกลาง	5
	7) อื่น ๆ	2.59	1.34	ปานกลาง	6
	รวม	3.66	1.32	มาก	
17	ท่านคิดว่าจะได้รับประโยชน์จากการเรียนรู้ผ่านรูปแบบรายการเสียงพอดคาสต์ สำหรับการศึกษาทางไกลในระดับอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชในระดับใด	4.11	1.07	มาก	

จากตารางที่ 2 ความต้องการและความพร้อมของนักศึกษาต่อรูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาทางไกลในระดับอุดมศึกษา กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) ความต้องการรูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาทางไกล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.79) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ความต้องการรายการเสียงเพื่อการเรียนรู้ที่ผู้เรียน/ผู้ฟัง สามารถเข้าถึงได้อย่างง่ายผ่านสมาร์ตโฟนและอุปกรณ์มือถือ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.62) ต้องการรายการเสียงเพื่อการเรียนรู้ในรูปแบบชุดความรู้ที่สะดวกต่อการดาวน์โหลดเพื่อรับฟังได้ทุกช่องทางบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และสื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.60) และยังต้องการรายการเสียงเพื่อการเรียนรู้ควบคู่กับสื่อการเรียนรู้อื่น ๆ ประกอบกิจกรรมการเรียนการสอน ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.63) นอกจากนี้ยังต้องการสื่อการเรียนการสอนแบบใหม่เพื่อรองรับกับรูปแบบการเรียนรู้ที่กระชับ ฉับไว และรวดเร็ว ในระดับมากที่สุดเช่นกัน ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.60) เมื่อพิจารณาความต้องการด้านเนื้อหารายการเสียงและวัตถุประสงค์ที่ท่านจะเข้ารับฟังรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาทางไกล พบว่า 4 ลำดับความต้องการมากที่สุด ประกอบไปด้วย 1) ต้องการเนื้อหาเพิ่มทักษะความรู้ (Reskills / Upskills) เพื่อส่งเสริมการทำงานและการดำรงชีวิตในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลง ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.58) 2) ต้องการเนื้อหารายการที่ก้าวทันโลกและความเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.57) 3) ต้องการเนื้อหาที่มีกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.54) และ 4) ต้องการเนื้อหารายการที่เพิ่มพูนความรู้และทักษะในด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับสายวิชาชีพ

($\bar{X}$ = 4.60, S.D. = 0.59) สำหรับความต้องการด้านลักษณะรายการเสียงพอดคาสต์ พบว่า 1) ต้องการรูปแบบรายการที่มีความหลากหลาย สอดคล้องกับประเด็นและบริบทเนื้อหาการเรียนรู้ ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.48, S.D. = 0.67) 2) ต้องการรูปแบบรายการในลักษณะการบรรยาย เรื่องเล่า โดยมีผู้ดำเนินรายการเพียงคนเดียวเป็นผู้บรรยาย ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.06, S.D. = 0.86) และ 3) ต้องการรูปแบบรายการในลักษณะรายการสนทนา สัมภาษณ์ ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.04, S.D. = 0.86) สำหรับความต้องการด้านระยะเวลาในการรับฟังรายการพอดคาสต์ โดยมีความกระชับ ใช้ระยะเวลาไม่ยาวนาน และครอบคลุมเนื้อหาการเรียนรู้ในแต่ละประเด็น ๆ พบว่า 1) รายการความยาว 8-15 นาที สำหรับสรุปหัวข้อการเรียนรู้ใน 1 ประเด็น ($\bar{X}$ = 4.19, S.D. = 0.84) และรายการความยาว 15-20 นาที สำหรับสรุปเนื้อหาและยกตัวอย่างประเด็นการเรียนรู้ใน 1-2 ประเด็น ($\bar{X}$ = 4.19, S.D. = 0.80) มีความต้องการในระดับมาก เป็นลำดับเท่ากัน 2) รายการที่มีความยาว 30 นาที สำหรับบรรยายเนื้อหา สนทนา และยกกรณีตัวอย่างหัวข้อการเรียนรู้ใน 2-3 ประเด็น ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.08, S.D. = 0.88) และ 3) รายการความยาว 45 นาที ถึง 1 ชั่วโมง สำหรับบรรยายเนื้อหาจำพวกรายการสนทนา กรณีศึกษาหรือสารคดี ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.85, S.D. = 1.02) สำหรับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายในการมีส่วนร่วมผลิตเนื้อหาหรือแสดงความคิดเห็นต่อรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.88, S.D. = 0.92) และความต้องการให้มีการเผยแพร่รายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ ให้ครอบคลุมทั้งในระบบอินเทอร์เน็ต และสื่อสังคมออนไลน์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.45, S.D. = 0.66)

2) ความพร้อม ในการรับฟังรูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาทางไกล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.66, S.D. = 1.32) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทั้งความพร้อมเรื่องระบบเครือข่ายและสัญญาณอินเทอร์เน็ตเพื่อการรับฟังรายการพอดคาสต์ ($\bar{X}$ = 4.32, S.D. = 0.76) ความพร้อมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและเทคโนโลยีดิจิทัล ($\bar{X}$ = 4.32, S.D. = 0.76) และความพร้อมเรื่องความเข้าใจต่อการเรียนรู้ด้วยรูปแบบรายการพอดคาสต์ สำหรับการศึกษาทางไกล ($\bar{X}$ = 4.20, S.D. = 0.79) อยู่ในระดับมาก ส่วนความพร้อมและความสามารถของอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนรู้ด้วยรายการพอดคาสต์ สำหรับการศึกษาทางไกลใน 2 ลำดับแรก ที่อยู่ในระดับมากที่สุดและมาก เป็นลำดับรองลงมา ประกอบไปด้วย 1) โทรศัพท์มือถือ/ สมาร์ทโฟน/ แท็บเล็ต ($\bar{X}$ = 4.54, S.D. = 0.69) และ 2) คอมพิวเตอร์/ คอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊กส่วนบุคคล ($\bar{X}$ = 4.26, S.D. = 0.98) ความพร้อมในการใช้สื่อสังคมออนไลน์และเทคโนโลยีอื่น ๆ ใน 3 ลำดับแรก ที่อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ 1) Line ($\bar{X}$ = 4.58, S.D. = 0.69) 2) YouTube ($\bar{X}$ = 4.53, S.D. = 0.70) และ 3) Facebook ($\bar{X}$ = 4.47, S.D. = 0.81) และสำหรับความพร้อมและความคุ้นเคยในการฟังและใช้ Podcast ผ่านช่องทาง YouTube Music ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.10, S.D. = 1.09) และลำดับต่อมา ได้แก่ JOOX ($\bar{X}$ = 3.35, S.D. = 1.35) และ Spotify ($\bar{X}$ = 2.90, S.D. = 1.30) ในระดับปานกลาง

ซึ่งโดยภาพรวมแล้ว กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อประโยชน์จากการเรียนรู้ผ่านรูปแบบรายการเสียงพอดคาสต์ สำหรับการศึกษาทางไกลในระดับอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 1.07)

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยรูปแบบรายการพอดคาสต์ สำหรับการศึกษาทางไกล ในระดับอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กลุ่มตัวอย่างให้ความคิดเห็นที่หลากหลาย ดังต่อไปนี้ เห็นด้วยในการพัฒนารายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้เป็นสื่อการเรียนรู้ทางเลือกใหม่เพราะ เหมาะกับการศึกษา 4.0 ในยุคปัจจุบัน มีความทันสมัย เข้าถึงง่าย สะดวก รวดเร็ว และเหมาะสมกับรูปแบบการเรียนการสอนระบบการศึกษาทางไกล เป็นสื่อทางเลือกเพื่อเสริมความรู้ความเข้าใจ (n = 174)

2) ความคิดเห็นและความต้องการเกี่ยวกับประเภทและลักษณะของรูปแบบรายการเสียงพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ ควรเป็นลักษณะใด กลุ่มตัวอย่างระบุว่า เป็นรายการที่ไม่ยาวเกินไป กระชับ และเข้าใจง่าย เน้นบรรยายเนื้อหาที่สำคัญ สรุปแนวคิดของเนื้อหาบทเรียน มีลักษณะการบรรยาย แบ่งเป็นตอน ๆ และยกตัวอย่าง มีการสัมภาษณ์ สนทนา มีการแสดงความคิดเห็นซึ่งกันและกันเพื่อให้มีความเข้าใจ และนำไปใช้ในการศึกษาได้ อาจยกเป็นตัวอย่างกรณีศึกษา คำถาม อธิบายคำตอบ โดยรูปแบบควรมีการออกแบบที่หลากหลายให้เหมาะสมกับเนื้อหา เป็นต้น (n = 82)

3) เนื้อหาสาระที่ท่านคาดหวังและต้องการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในรูปแบบรายการเสียงพอดคาสต์ ควรเป็นแบบใด กลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นว่า ควรเป็นเนื้อหาที่สอดคล้องกับชุดวิชาการเรียนรู้ เป็นเนื้อหาสรุปบทเรียน และเน้นสาระสำคัญ ยกตัวอย่าง กรณีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาชุดวิชา เน้นวิทยากรผู้มีประสบการณ์และความรู้ในเรื่องนั้น ๆ (n = 108) และเป็นเนื้อหาที่บูรณาการกับความรู้สมัยใหม่ ความรู้สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพได้ เหมาะกับทุกเพศ ทุกวัย (n = 40)

4) ข้อเสนอแนะอื่น ๆ หรือความต้องการอื่น ๆ ในการเรียนรู้ด้วยรายการเสียงประเภทพอดคาสต์ กลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นว่า อยากให้มีการเผยแพร่ในหลากหลายแพลตฟอร์มบนโลกออนไลน์ และเทคโนโลยีในการเผยแพร่ที่เสถียร พร้อมทั้งศึกษาความพร้อมของผู้เรียนในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ ในส่วนนี้ก่อน (n = 38) นอกจากนี้ควรมีรูปแบบรายการพอดคาสต์นี้ให้ครอบคลุมทุกชุดวิชาและมีเกมหรือกิจกรรมสอดแทรกการให้ความรู้เนื้อหา (n = 25) และควรมีการประชาสัมพันธ์ช่องทางการเรียนรู้สื่อทางเลือกใหม่ให้กว้างขวางและเตรียมความพร้อมผู้เรียนให้ทันกับการเรียนรู้ด้วยสื่อใหม่ (n = 12)

อภิปรายผล

จากการสรุปผลการวิจัย สามารถอภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

1) ความต้องการในการรับฟังรูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ ของผู้เรียนทางไกล ในระดับอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ต้องการฟังสื่อที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายผ่านสมาร์ตโฟน และอุปกรณ์มือถือ ในรูปแบบชุดความรู้ที่สะดวกต่อการดาวน์โหลดเพื่อรับฟังได้ทุกช่องทางบนเครือข่าย อินเทอร์เน็ตและสื่อสังคมออนไลน์ โดยรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้สามารถใช้ควบคู่กับสื่อการเรียนรู้ ชนิดอื่นประกอบกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นสื่อการเรียนรู้ที่กระชับ ฉับไวและรวดเร็ว ซึ่งถือเป็น คุณสมบัติและลักษณะของสื่อรายการพอดคาสต์ที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ในยุคปัจจุบัน สอดคล้องกับ แนวคิดหลักของสื่อพอดคาสต์ที่เป็นสื่อไฟล์เสียงขนาดเล็ก เผยแพร่ได้ง่าย ผู้เรียนสามารถเลือกรับฟังได้ โดยไม่ต้องจดจ่อหรือตั้งใจกับการมองภาพหรือการจ้องมองหน้าจอ ทำให้สามารถทำกิจกรรมอื่น ๆ ควบคู่ ขณะฟังสื่อพอดคาสต์ได้ ผู้ฟังสามารถดาวน์โหลดตอนหรือเรื่องที่สนใจเก็บไว้ฟังในสมาร์ตโฟน คอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล แท็บเล็ต โทรศัพท์มือถือ เครื่องเล่น MP3 และ MP4 ได้ทั้งแบบออนไลน์และ ออฟไลน์ จึงทำให้สะดวกต่อการเรียนรู้ สามารถรับฟังได้ทุกสถานที่ ทุกเวลา (ปวรรัตน์ ระวัง, 2560; Rainsbury, J.W., & Mcdonnell, S. M., 2006; อาทิตยา ทรัพย์สินวิวัฒน์ และรัตนวดี เศรษฐจิตร, 2563) ซึ่งสอดคล้องตามปณิธานหลักทางการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่ระบุชัดเจนว่า “ที่ไหน เวลาใด ใครก็เรียนได้” ด้านเนื้อหารายการพอดคาสต์ ผู้เรียนทางไกลต้องการเนื้อหาที่เพิ่มทักษะ ความรู้ ส่งเสริมการทำงาน เกี่ยวข้องกับสายวิชาชีพ และการดำรงชีวิต รายการเนื้อหาที่ก้าวทันโลกและความเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน โดยควรมีรูปแบบรายการที่มีความหลากหลาย ตรงประเด็นและบริบท เนื้อหาการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ กมลรัตน์ กิจถาวรรัตน์ (2564) ได้ระบุว่า ปัจจัยและ เหตุผลในการฟังพอดคาสต์ สามารถสรุปได้ว่ามีปัจจัยหลัก 3 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านข้อมูลและความรู้ ปัจจัยด้านความบันเทิง และปัจจัยทางด้านสังคม นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ Perks, L. G. & Turner, J. S. (2018) และ Samuel-Azran, T., Laor, T. & Tal, D. (2019) ที่ได้ศึกษาถึงความพึงพอใจต่อการฟังพอดคาสต์และเหตุผลในการตัดสินใจรับฟังพอดคาสต์ของผู้ฟัง โดยมีความเกี่ยวข้องกับ

1) การตอบสนองความต้องการทางสติปัญญา (Cognitive Need) โดยมีสาระความรู้ผสมความบันเทิง (Controlling Edutainment) ซึ่งพอดคาสต์เป็นสื่อเนื้อหาการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายและสามารถ นำเสนอข้อมูลในเชิงลึกเป็นตอน ๆ ได้ง่ายกว่าสื่อชนิดอื่น ๆ การรับฟังพอดคาสต์ทำให้ผู้ฟังรู้สึกสนุกสนาน ไปกับเนื้อหาและได้รับความรู้ไปพร้อมกัน และ 2) ตอบสนองความต้องการทางสังคม (Social Need) หรือ การมีส่วนร่วมทางสังคม (Social Engagement) พอดคาสต์ที่ได้รับความนิยมต้องทันกระแส มีการนำเสนอ ข้อมูลข้อเท็จจริง และเป็นประโยชน์ต่อสังคม ในด้านระยะเวลาในการรับฟังรายการพอดคาสต์ต้องมีความ กระชับ ใช้ระยะเวลาไม่ยาวนาน และครอบคลุมเนื้อหาหรือสรุปเนื้อหาลearning ในแต่ละประเด็น ๆ โดยมีความยาว 8-15 นาที และความยาว 15-20 นาที ที่ได้รับการประเมินมากที่สุด รองลงมา คือ มีการ

บรรยายเนื้อหา สนทนาและยกกรณีตัวอย่าง ความยาว 30 นาที ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของกมลรัตน์ กิจถาวรรัตน์ (2564) ที่ได้ทำการศึกษาผู้ใช้งานและผู้รับฟังรายการพอดคาสต์ที่อยู่ในประเทศไทย โดยระบุว่าระยะเวลาในการฟังพอดคาสต์ของผู้ฟัง โดยเฉลี่ยอยู่ที่ 31.69 นาที ซึ่งสอดคล้องกับ ดวิช ประภายนต์ และปฐมมา สตะเวทิน (2564) ที่ได้ระบุว่า พฤติกรรมในการรับฟังรายการพอดคาสต์ของกลุ่มผู้ฟังที่ฟังเป็นประจำจะรับฟังรายการพอดคาสต์ในช่วงเช้า และรับฟังในระยะเวลาไม่เกิน 40 นาที ซึ่งในแง่ของความสนใจในการรับฟังรายการ พบว่า กลุ่มผู้ฟังมีความสนใจในหมวดหมู่ของสาระความรู้เป็นหลัก

2) ด้านความพร้อมในการรับฟังรายการพอดคาสต์และความสามารถของอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนรู้ด้วยพอดคาสต์ สำหรับผู้เรียนทางไกล 2 ลำดับแรก ได้แก่ 1) โทรศัพท์มือถือ สมาร์ทโฟน แท็บเล็ต และ 2) คอมพิวเตอร์ คอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊กส่วนบุคคล ความพร้อมในการใช้สื่อสังคมออนไลน์และเทคโนโลยีอื่น ๆ ได้แก่ 1) Line 2) YouTube และ 3) Facebook ทั้งนี้ผู้เรียนเข้าถึงการเรียนรู้ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ได้ง่ายกว่าและสะดวกกว่า สอดคล้องกับ ดวิช ประภายนต์ และปฐมมา สตะเวทิน (2564) ที่ระบุว่าผู้ใช้งานพอดคาสต์ส่วนใหญ่นิยมใช้แพลตฟอร์มเฟซบุ๊กในการรับสารและการโปรโมตช่องรายการพอดคาสต์ และจากการศึกษายังระบุว่าผู้ฟังรายการพอดคาสต์สนใจเลือกรับฟังผ่านลิงค์เชื่อมโยงการเข้ารับฟังที่เป็นภาพที่ใช้ในการสื่อสารมากกว่าการระบุหรือใส่แคปชั่น ซึ่งเกิดผลลัพธ์ที่เห็นผลลัพธ์เชิงประสิทธิผลได้ดีกว่าโดยสามารถวัดผลได้จากปริมาณการคลิกเพื่อเข้ารับฟังเป็นหลัก และการศึกษาของ อาทิตยา ทรัพย์สินวิวัฒน์ และรัตนวดี เศรษฐจิตร. (2563) ที่เสริมว่า ส่วนใหญ่ผู้ฟังเปิดรับสื่อพอดคาสต์จากเว็บไซต์หรือ สื่อสังคมออนไลน์ของพอดคาสต์นั้น ๆ ทั้งนี้เหตุผลที่ผู้ฟังส่วนใหญ่เปิดรับสื่อพอดคาสต์เนื่องจากติดตามความถี่ใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้น รองลงมาคือ เพื่อนำความรู้ไปต่อยอดในการทำธุรกิจสร้างสรรค์ และเพื่อความบันเทิง/ พักผ่อน/ ผ่อนคลาย และสื่อสังคมออนไลน์เป็นสื่ออันดับแรกที่กลุ่มตัวอย่างจะนึกถึงหากเลือกเปิดรับเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจสร้างสรรค์

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในระดับสถาบันเกี่ยวกับการนำรูปแบบไปใช้ เนื่องจากยังมีองค์กรและหน่วยงานทางการศึกษาที่ทำรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนการสอนไม่มากเท่าที่ควร ดังนั้นหากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช จะเริ่มต้นทำรายการเพื่อการเรียนรู้และเพื่อการบริการวิชาการแก่สังคมสามารถเริ่มทำได้โดยไม่ติดขัดหรือมีข้อจำกัดใด เนื่องจากการสำรวจความพร้อมด้านอุปกรณ์และเครื่องมือทางการผลิต และความต้องการของนักศึกษาแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าสามารถดำเนินการได้โดยทันทีไม่จำเป็นต้องรอในส่วนต่าง ๆ และควรทำอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างการติดตามสื่อและเกิดความยั่งยืนของสื่อรายการพอดคาสต์ที่เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนและสังคม

2. ข้อเสนอแนะในระดับสถาบันหรือหน่วยงานเพื่อการส่งเสริมการผลิตและพัฒนาควรมีนโยบายที่ชัดเจนในการสนับสนุนทั้งในเรื่องอุปกรณ์ เครื่องมือ และเทคโนโลยี เนื่องจากสื่อพอดคาสต์ผู้สอน

สามารถผลิตได้ด้วยตนเองหากมีความรู้และทักษะเบื้องต้น ทั้งนี้สถาบันหรือหน่วยงานควรมีการสนับสนุนด้านอุปกรณ์และเครื่องมือ หรืออุปกรณ์ชุด Kits สำหรับการผลิตสื่ออย่างง่ายได้ด้วยตัวเองที่สามารถให้คณาจารย์นำกลับไปผลิตเองได้ที่บ้าน หรือสถานที่ที่ต้องการโดยไม่จำเป็นต้องมาในสตูดิโอขนาดใหญ่ที่ต้องอาศัยช่างเทคนิคหลายคน

บรรณานุกรม

กมลรัตน์ กิจถาวรรัตน์. (2564). การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณการใช้พอดแคสต์ในประเทศไทย.

สารนิพนธ์หลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล.

เชมณัฐ มิ่งศิริธรรม. (2560). การใช้สื่อผสมผสานในการศึกษาทางไกลระดับอุดมศึกษา.

รายงานการวิจัย สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ชนินทร เพ็ญสุตร. (2561). พอดแคสต์ สื่อทางเลือกใหม่ : กรณีศึกษาเปรียบเทียบระหว่าง สหรัฐอเมริกา

และไทย PODCAST, THE NEW MEDIA: COMPARATIVE CASE STUDIES BETWEEN USA AND THAILAND. วารสารวิชาการ กสทช ประจำปี 2561. (3), 272-289.

ดิวิช ประภายนต์ และปฐมมา สตะเวทิน (2564). พฤติกรรมผู้บริโภคและรูปแบบการรับสื่อของกลุ่มผู้ฟัง

Podcast เพื่อสร้างรูปแบบการนำเสนอและโปรโมตช่องรายการ Podcast ที่มีประสิทธิภาพบนแพลตฟอร์ม Facebook ในประเทศไทย. วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี. 15(2)(พฤษภาคม-สิงหาคม 2564), 251-265.

ปวรรัตน์ ระเวง. (2560). การรู้เท่าทันสื่อดิจิทัลของผู้ฟังรายการพอดคาสต์. วิทยานิพนธ์ปริญญา

มหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อาทิตยา ทรัพย์สินวิวัฒน์ และรัตนวดี เศรษฐจิตร. (2563). การเปิดรับสื่อของผู้ฟังเจเนอเรชันวายที่มีต่อ

องค์ประกอบการสื่อสารของพอดแคสต์. วารสารวิชาการนวัตกรรมสื่อสารสังคม.

8(2)(กรกฎาคม-ธันวาคม 2563), 125-135.

Perks, L. G. & Turner, J. S. (2018). Podcasts and Productivity: A Qualitative Uses and

Gratifications Study. *Mass Communication and Society*. 22(1), 96-116.

Rainsbury, J.W., & McDonnell, S. M. (2006). Podcasts: an educational revolution in the

making?. *Journal of the Royal Society of Medicine*. 99(9), 481-482.

Samuel-Azran, T., Laor, T. & Tal, D. (2019). Who listens to podcasts, and why?:

the Israeli case. *Online Information Review*. 43(4), 482-495.